

Seminaareja

Hancock & Houghton, Michigan USA 10.–12.4.2014

Finnforum X katsoi tulevaisuuteen ja mietti olemassaoloaan

Jari Nikkola

Kymmenes FinnForum järjestettiin huhtikuussa 2014 ”suomalaisen Amerikan” epävirallisissa pääkaupungeissa, Michiganin Hancockissa ja Houghtonissa. Siirtolaisuusinstituutin kollegiossa tapahtumaan osallistuivat Turun yliopiston yleisen historian professori Auvo Kostiainen, päätoimittaja Teuvo Peltoniemi ja Siirtolaisuusinstituutin edustajana Jari Nikkola. Jokainen instituutin kolmikosta osallistui myös tapahtuman puhujasarjaan. Auvo Kostiainen esitelmöi Pohjois-Amerikasta karkoitettuihin suomalaisiin liittyvistä uusista tutkimushavainnoista, Teuvo Peltoniemi suomalaisista utopiyhteisöistä maailmalla ja Jari Nikkola Kuparisaren lakon vastaanotosta suomalaisessa lehdistössä vuosina 1913–14. FinnForum järjestettiin osana Kuparisaren lakon päättymisen satavuotisjuhlallisuuksia. Siirtolaisuusinstituutti oli yksi tapahtuman järjestäjistä yhteistyössä Turun yliopiston yleisen historian oppiaineen, Finlandia Universityn, Finnish-American Heritage Centerin ja Michigan Techin kanssa. Tapahtuman vastaavana koordinaattorina Michiganissa toimi tutkija Gary Kaunonen.

Kymmenes FinnForum merkitsi selkeää vedenjakavaihetta tapahtumalle. Alalle vakiintuneet tutkijat ovat pääosin olleet mukana 1970-luvulta saakka ja sukupolvenvaihdos on väistämättä edessä. Miten tästä eteenpäin? Todettiin, että amerikansuomalaisuus on hyvin tutkittua suhteessa etenkin etnisen ryhmän kokoon USA:ssa. Toisaalta todettiin työn olevan edelleen kesken. Etenkin kanadansuomalaisuuden ja sen historian tutkimuksen suhteen tarvittaisiin nopeaa organisoitumista. Vastaavaa yliatlantista yhteenpuhaltamisen henkeä kuin rajan eteläpuolella USA:ssa ei Kanadassa jostain syystä ole saatu aikaiseksi. Työtä on siis vielä paljon tekemättä.

Paneelipuheissa esille nousi mielenkiintoisella tavalla amerikansuomalaisuuden nykyiset ulottuvuudet potentiaalisine ristiriitoinen. Emeritusprofessori Jon Saari epäili uuden 2000-luvulla USA:han tulleen amerikansuomalaispolven jopa ylenkatsovan vanhaa, sata vuotta sitten Pohjois-Amerikkaan asettunutta siirtolaiskulttuuria. Kenen asialla esimerkiksi uusien tulokkaiden voimin järjestetyt FinnFestit 2010-luvulla ovat? Kuoleeko vanha perinne lopullisesti uusien tulokkaiden alta? Törmäyskurssin ja ylenkatsomisen vaara on hänen mukaansa ilmeinen. Hyvin positiivisina hän vastaavasti piti tutkimushankkeita, jotka koskevat toisen sukupolven amerikansuomalaisuutta suuren muuton ajoilta 1900-luvun alkuvuosikymmeninä. Ensimmäinen USA:ssa syntynyt sukupolvi avaa hänen mukaansa ovia myös myöhemmän amerikansuomalaisuuden ymmärtämiseen, ja on olemassaolollaan selkeä muistutus siitä hetkestä, jolloin suomensuomalainen ja amerikansuomalainen historia lopullisesti alkoivat erkaantua toisistaan.

Luentosarjojen ja keynote-puheiden ohella FinnForum X tarjosi mielenkiintoista oheisohjelmaa. Saku Pintan dokumentti kanadansuomalaisesta Espanjan sisällissodan veteraanista Jules Päiviöstä tulisi saada tunnetuksi laajemminkin. Myös päiväretki Calumetiin vanhaan kaivosyhteisöön löysi yleisönsä. Yleisön vieminen paikalle oli kuitenkin haasteellisempää. ”Copper Countryn” talvi oli ennätysluminen ja huhtikuussa 2014 edelleen täysin voimin käynnissä. Osa kulkureiteistä oli mahdottomia saavuttaa alueen jyrkän mäkisessä maastossa, esimerkiksi Italian Hallin onnettomuuden muistomerkki oli lähes kokonaan lumen peittämä Finnish-American Heritage Centerin johtajan Jim Kurtin järjestämän ”trolley” saapuessa

paikalle. Kierroksen opastuksesta vastasi emeritusprofessori Arnold Alanen.

Calumetin alue sinänsä osoittautui hyvin mielenkiintoiseksi. Vanhoja kaivostyöläisten asuinalueita on alettu kunnostaa ennen kiinteistöjen lopullista romahdusta. Myös museotoiminnan saralla Calumetilla oli esittää todellinen valttikortti. National Historical Park -projektin varoin alueelle on perustettu upea kaivostoiminnan historiaan perehdyttävä Calumet Visitor Center. Näyttelyn multimediatoteutuksista voisi moni suomalainenkin alan toimija käydä ottamassa vaikutteita. Kaivostoiminnan historian kautta rakennetaan 2010-luvun tilanteessa näkyvästi myös alueen imagoa ja identiteettiä. Kaivosteemaiset muistotuotteet ja jopa olutmerkit olivat tyyppillistä vierailun antia.

Ensimmäisten suomalaisten saapumisesta Pohjois-Michiganiin on vuonna 2014 kulunut sataviisikymmentä vuotta ja suurimmastakin muuttoaallost USA:han sata vuotta. Viimeiset neljäkymmentä vuotta alan tutkimustoiminta on ollut huomattavan aktiivista sekä USA:ssa että Suomessa. Onko alan tutkimus siis saavuttanut maalinsa? Kymmenennen

FinnForumien viesti oli, että ei ole. Tutkittavaa on vielä runsaasti, todettiin käytäväpuheissa. Tämä näkyy myös käynnissä olevissa tutkimushankkeissa. Hilary Virtanen valmistelelee väitöstutkimusta amerikansuomalaisesta symbolisesta etnisyydestä ja Aleks Huh-ta amerikansuomalaisesta "whiteness"-kysymyksestä 1900-luvun alkuvuosina. Gary Kaunonen on esittänyt vahvoja otteita työvään historian saralla. Forumien puhujista Saku Pinta ilmoitti harkitsevansa kanadan-suomalaisiin aiheisiin panostamista.

Myös myöhempien sukupolvien amerikansuomalainen historia ja sen amerikkalaiseen kulttuuriin jättämät jäljet olisivat potentiaalisia tutkimuskohteita. Pelkästään Kuparisaarta ja ns. "Sauna Beltiä" ajatellen ilmiöitä ja aiheita riittää suomalaisvaikutteisesta "yooper"-murteesta vaikkapa alueelle näkyvästi leviittäytyneeseen lestadiolaiseen liikkeeseen saakka. Retken vaikeasti nieltäviin tappioihin kuuluikin, ettei kirjoittaja vielä tällä kertaa ehtinyt sunnuntaiseen jumalanpalvelukseen Hancockiin kuulemaan pastori Jesse Ahon esittämää painokasta saarnaa.

Oik. yleiskuvaa Calumetista. Yllä Auvo Kostiaisen ja Arnold Alanen esittelemässä Kostiaisen toimittamaa kirjaa: "Finns in the United States: A History of Settlement, Dissent, and Integration". Kuvat: Jari Nikkola.

Helsinki 7.5.2014

”Miten työvoiman kysyntä ja tarjonta 2020-luvulla kohtaavat?”

Marko Alivuotila

Helsingissä pidettiin 7.5.2014 SAK:n järjestämä seminaari aiheesta ”Miten työvoiman kysyntä ja tarjonta 2020-luvulla kohtaavat”. Asiantunteva alustajakaarti pohti laaja-alaisesti työelämän tulevia näkymiä. Esille nousivat kysymykset työvoima- ja koulutustarpeesta, tulevaisuuden ammateista ja maahanmuuttajista työmarkkinoilla. Mikä rooli tässä kaikessa on työperäisellä maahanmuutolla?

Koulutustarpeen ennakointi

Ville Heinonen (neuvotteleva virkamies, OKM) puhui koulutustarpeen ennakointiin liittyvistä kysymyksistä. Tärkeänä osana arviointityötä on keskustelu ja yhteistyö yhdessä tutkijoiden ja erilaisten sidosryhmien kanssa. Tosin nuoret eivät aina lähde opiskelamaan alustavien ennakointien mukaan. Tähän voivat vaikuttaa myös erilaiset alueelliset tekijät. Toisaalta aikuiskoulutuksen haasteet poikkeavat nuorten kohdalla tehdyistä ennakkoinneista, koska aikuisilla on elämässään eri tarpeet ja sisällöt. Rakennepoliittisessa ohjelmassa on päätetty, että työvoiman koulutustarpeen ennakointia kehitetään siten, että ammatti- ja korkeakoulutuksen tarjonnat paremmin vastaisivat työmarkkinoita. On esitetty kritiikkiä, että tutkintorakenne on liian monimutkainen, samoin erilaisia tutkintoja on liikaa. Lisäksi osana rakennepoliittista ohjelmaa toisen asteen koulutuspaikkoja vähennetään vuoteen 2017 mennessä. Heinosen mukaan kysymyksenä on, miten hyvin voidaan lähteä tekemään ennakointimallia koulutustarpeesta? Ja mikä mallin suhde on politiikkaan? Talouden lisäksi kyse on aina myöskin poliittisista valinnoista. Lisäksi kysymyksiä herätti, miten ylhäältäpäin ohjaus toimii nykyisessä talous- ja työllisyystilanteessa? Keskusteltiin myös siitä, että pitäisikö opiskelijoiden valmiuksia korostaa staattisten kokonaisuuksien sijaan?

Työelämän tulevaisuus

Petri Rouvisen (toimitusjohtaja, ETLA) aiheena oli tulevaisuuden työelämää kohtaava mittava muutos, joka seuraa alati etenevästä tietotekniikan ja digitalisaation kehityksestä. Rouvinen pohti, että nyt kyseessä on samanlainen murros kuin teollisen vallankumouksen aikana, kun ihmiset siirtyivät pelloilta tehtaisiin. Työn sisältö tulee määrittymään uudelleen. Muutosten voidaan katsoa liittyvän yleisen digitalisaatio-kehityksen alle; kyse on periaatteessa siitä, että tietokoneet ja tiedon käsittely kehittyvät huimaa vauhtia ja samalla kyseisten laitteiden hinnat laskevat jyrkästi. Monet murrokseen liittyvät asiat ovat olleet olemassa jo vuosikymmeniä, mutta miksi varsinkin murros tapahtuu vasta nyt? Monet aiheeseen liittyvät asiat kasvavat kertautumalla ja nyt tiettyssä vaiheessa kehitys saavuttaa tietyn lakipisteen tiedon koaamisen ja käsittelyn suhteen. Myös robotiikka on viime vuosina kehittynyt voimakkaasti samalla kun hinnat ovat laskeneet. Tekniikka tulee muuttamaan ihmisten käyttäytymistä työssä yksilö- ja organisaatiotasolla.

Rouvisen mukaan noin kolmasosa työpaikoista on muutospaineessa, iso osa näistä on matalapalkka-aloja. On kuitenkin huomattava, ettei tulevassa muutoksessa ole mitään selviä jakolinjoja, vaan samanlaisen koulutuksen omaavia muutos voi koskea aivan eri tavalla riippuen työn luonteesta. Käsillä oleva muutos koskee tietotekniikan ja robotiikan siirtymistä myös ei-suorittavaan työhön. Rouvinen näkee, että ihmisen tehtäväksi jää aito ajattelu, sosiaalinen vuorovaikutus, etiikka, politiikka ja moraalitieteet, motivointi ja opetus. Tuottavuus tulee noustamaan edelleen ja globaali kasvu jatkuu. Eri maiden sisällä tulee olemaan eri-arvoisuutta. Yleisessä keskustelussa pohdittiin, että koska nykyään työ

on tärkeä osa ihmisen identiteettiä, niin minkälaisia muutoksia tähän on odotettavissa?

Keskiluokan tulevaisuus?

Petri Böckerman (erikoistutkija, PT) puhui keskiluokan tulevaisuudesta Suomessa. Tuleeko keskiluokka kutistumaan Suomessa? Hän näkee mahdollisena, että tulevaisuudessa keskipalkkaisten ammattien osuus laskee ja työmarkkinoiden polarisaatio kasvaa. Keskeistä muutoksessa on, että ammatit ja työtehtävät tulevat merkittävästi muuttumaan, koska erilaiset rutiiniluontoiset tehtävät on yhä helpompi korvata tietokoneella. Tulevaisuudessa tämä tulee enenevässä määrin koskettamaan keskiluokkaa, koska tietotekniikan kehitys tulee vaikuttamaan voimakkaasti yhä uusille työelämän aloille. Puheenvuoroissa esille nousi kysymys, että miten keskiluokka jatkossa tullaan määrittelemään?

Maahanmuutto ja siihen liittyvä arviointi

Olli Soraisen (hallitusneuvos, TEM) aiheena oli työperäisen maahanmuuton vaikutukset Suomen työmarkkinatilanteeseen. Hän näkee selkeäksi ongelmaksi kattavan tiedon puutteen. Aiheen tärkeystä huolimatta ei ole olemassa kattavaa tilastointia ja seurantaa. Tällöin myös ennakkointiin liittyvät asiat vaikeutuvat. Soraisen mukaan tilastot ovat puutteelliset ja selvää kokonaiskuvaa on vaikea saada. Tilastot eivät aina ole yhdistettävissä keskenään, mikä hankaloittaa kattavan kokonaiskuvan saamista. Työperäisellä maahanmuutolla voidaan vaikuttaa ikärakenteeseen tai työmarkkinoiden rakenteellisiin painotuksiin. Tällöin muuttajien tulisi olla nuoria ja myös työvoiman tarjonnan tulisi olla suurimittaista, jotta vaikutus olisi tarvittava. Kokonaiskuvan tulisi olla selkeä, mutta voidaan sanoa, että tarvittava pohjatyö ja systemaattisuus puuttuu asiasta.

Aihepiiri herätti vilkasta keskustelua ja kysyttiin, miksi maahanmuutto aiheena on kokonaisuudessaan niin epäselvä? Keskusteltaessa korostui myös kysymys työperäisestä maahanmuutosta, ja Suomessa jo olevien maahanmuuttajien huonosta työllisyystilanteesta. Selvänä parannuksena nähtiin

kotouttamiskoulutukseen yhdistetty mahdollisuus ammatilliseen koulutukseen.

Työvoimapula?

Mikko Laaksonen (koulutuspoliittinen asiantuntija, PAM) kertoi työmarkkinoista ja työvoimapulaan liittyvistä aiheista. Työmarkkinoilla työttömien, avoimien työpaikkojen ja palkkauksen välinen suhde herättää kysymyksiä. Työvoiman saatavuus ja tarve eri aloille vaihtelee suuresti. Laaksonen käsittelee esimerkkinä siivousalaa Uudellamaalla. Siivousala usein nähdään työvoimapulasta kärsivänä alana, mutta kuitenkin palkkaus on pysynyt samana. Työvoimapula yleensä nostaa palkkoja, mutta esimerkiksi Uudenmaan siivousalalla näin ei kuitenkaan ole tapahtunut. Työvoiman tarpeen ennakointi on hankalaa ja Laaksonen kysyi työperäisen maahanmuuton todellista tarvetta. Aihetta pitäisi lähentyä yksityiskohtaisella tasolla ja aikaisempaa tarkemmin. Ehkä työmarkkinoilla pitäisi puhua työvoimapulan sijasta osaamisvajeesta? On myös katsottu määriä ja eikä niinkään rekrytointiongelman syvempiä syitä. Työnvoimatarpeen ennakointi ja koulutustarpeen suunnittelu sellaisille aloille on hankalaa, joissa on jatkuva vaihtuvuus.

Keskustelua

Asiantuntijoiden esitelmien jälkeen käytiin yleistä keskustelua käsitellyistä aiheista. Puhuttiin esimerkiksi siitä, että kun matalapalkka-aloilla on jo työttömyyttä, niin mikä on työvoiman todellinen tarve? Mikko Laaksonen näki, että maahanmuuton ajaminen ratkaisuksi on lyhytnäköistä, jos ei samalla puututa työhyvinvoinnin ja työn pysyvyyden ongelmakohtiin. Työmarkkinoilla on kyse tasapainoilusta erilaisten intressien välillä. Keskustelua käytiin myös siitä, mikä on hyvinvointivaltion merkitys ja rooli nykyään? Nähtiin, että poliitikot voivat edelleen puhua hyvinvointivaltiosta, mutta käytännön toteuttaminen on siirretty markkinoille ja kolmannelle sektorille. Kokonaisuutena seminaari oli hyvin monipuolinen ja informatiivinen. Yhteiskunnallinen keskustelu tulee varmasti jatkumaan tulevaisuuden työelämän haasteista ja mahdollisuuksista.

Turun yliopisto 5.9.2014

Ilmar Talve -iltapäivä

Lilli Kojo

Turun yliopiston kansatieteen oppiaine järjesti professori Ilmar Talven nimeä kantavan muistoseminaarin, onhan tämän kuuluisan tiedemiehen syntymästä tänä vuonna (2014) tullut kuluneeksi 95 vuotta. Talve oli kansatieteen professori, kirjailija ja myös maahanmuuttaja, joka vieraili ensimmäisessä kotimaassaan Virossa vasta sen itsenäistyttyä vuonna 1991, yli 45 vuotta lähtönsä jälkeen.

Ilmar Talve syntyi 1919 Inkerinmaalla, josta hänen perheensä muutti Viroon jo seuraavana vuonna. Talve kävi ensin koulua Tapan kaupungissa, siirtyi opiskelemaan Tarttoon ja valmistui filosofian maisteriksi Tarton yliopistosta toisen maailmansodan aikana. Valmistuttuaan hän pakeni Saksan miehitystä Suomeen ja liittyi vapaaehtoisena Suomen armeijaan. Sodan jälkeen Talve päätyi Saksassa sijaitsevan vierastyöläisten leirin kautta Ruotsiin, jossa hän jatkoi opintojaan. Talve väitteli vuonna 1960 Tukholmassa tohtoriksi aiheenaan sauna. Väitöskirjan nimi oli *Bastu och torkhus i Nordeuropa*.

Tukholmasta Talve muutti Suomeen, ensin kansatieteen assistentiksi vasta perustettuun toimeen. Valmistuttuaan tohtoriksi hänet nimitettiin kansatieteen professoriksi. Talve toimi kansatieteen laitoksen ensimmäisenä professorina vuodesta 1960 eläkkeelle jäämiseensä, vuoteen 1986 saakka. Todellisenä tiedemiehenä Talve jatkoi tutkimustyötään ja kirjoittamista sen jälkeen vielä lähes kahden vuosikymmenen ajan. Ilmar Talve kuoli Turussa vuonna 2007.

Seminaarin ohjelma alkoi videoesityksellä, jossa Talve kertoi elämästään, kokemuksistaan sodan jälkeen, muutoistaan Ruotsiin ja sitä kautta Suomeen. Videolla seurattiin myös Talven ensimmäistä matkaa Viroon maan itsenäistyttyä. Vanhalla kotitalolla käyminen ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin oli liikuttava hetki. Professori esitteli myös hieman Turun kotiaan ja piippukokoelmaansakin.

Arkeologi, professori emeritus Unto Salo muisteli videoesityksen jälkeen ystäväänsä Ilmar Talvea.

Salo korosti puhuvansa muistosanoja ystävältä, jota hän kutsui elämän ja tutkimuksen sankariksi. Salo ja Talve kohtasivat ensimmäisen kerran Tukholman Nordiska museetissa 1950-luvulla. Heitä yhdisti voimakas tarve ymmärtää mennyttä. Salo kertoi, kuinka hän vuosien varrella huomasi Talvesta loistavan luomisen pakon ja luomisen ilon vievän tätä kansatieteen voimahahmoa eteenpäin. Tästä yhteinä osoituksena on Talven 700-sivuinen viimeinen teos *Eesti kultuurilugu* (Viron kulttuurihistoria), joka ilmestyi vuonna 2004 tutkijan ollessa 85-vuotias.

Paneelikeskustelussa Unto Salo, kansatieteen dosentti Eero Sappinen ja Forum Marinum -säätiön intendentti Ulla Kallberg muistelivat kansatieteen lehtori Timo J. Virtasen johdolla opettajaa, kollegaa ja ystävää. Eero Sappiselle Talve oli opettaja, esimies ja lähinaapuri, jota hän tapasi viikoittain myös työasioiden ulkopuolella. Myöhemmässä tutkimuksessaan Vermlannin metsäsuomalaisista Sappinen on jälleen törmännyt Talven perintöön: asuessaan Ruotsissa Talve oli töissä myös museossa ja hänen tekemänsä luettelot Vermlannin paikallismuseoiden esineistöistä ovat tulleet Sappisen tutkimuksissa vastaan.

Talven voi sanoa johdattaneen Ulla Kallbergin merenkulun tutkimuksen äärelle. Kallbergin pohdissa gradunsa aihetta Talve oli kysynyt häneltä, mistä hän on kotoisin. Alun perin kustavilaiselle Kallbergille Talve ehdotti tutkimusta talonpoikaispurjehduksesta, ja siitähän opinnäytetyö myöhemmin valmistuikin.

Panelistit ja yleisössä olleet Talven tuntijat olivat yhtä mieltä siitä, ettei Talve ollut välttämättä se helpoimmin lähestyttävä henkilö. Tutustumisen jälkeen Talvesta paljastui kuitenkin erittäin lämminsydäminen ystävä. Tutkijana Talve teki urauurtavaa työtä, ja hänellä oli laajat kiinnostuksen kohteet. Kollegat muistelivat Ilmarin lippulaatikkoa, johon hän oli koonnut muistiinpanoja mitä erilaisimmissa

Unto Salo ja Ulla Kallberg muistelivat entistä kollegaa ja opettajaa.

ta aiheista. Sieltä löytyi esimerkiksi tietoja tatuoinneista jo kauan ennen kuin ihon kuvittamisesta tuli Suomessakin osa valtavirtaa. Yleisöstä muisteltiin Talven antaneen kenttätöiden aiheeksi ovelta ovelle –kyselyn ”Mitä ihmisillä on seinillään?” Eikä tätä kyselyä suoritettu maaseudun kylissä, vaan kaupungissa. Tällaisen tutkimuksen voisi toteuttaa nykyäänkin, 40 vuotta myöhemmin.

Paneelikeskustelun jälkeen siirryttiin aulaan, jossa nostettiin malja Ilmar Talven muistolle. Professori emeritus Pekka Leimu piti maljapuheen ja esitteli Talven kirjallista tuotantoa. Talven tutkimuksen perinpohjaisuudesta ja laadusta kertoo jotain se, että hänen teoksensa *Suomen kansankulttuuri* ja *Euroopan kansat* ovat olleet kansatieteen tutkintovaatimuksissa vielä 2000-luvullakin. Leimu muistutti, ettei Talve ollut vain tutkija ja tietokirjailija. Talve kirjoitti myös kaunokirjallisia teoksia, tosin esimerkiksi vironkielinen *Maapagu* ei valitettavasti ole ilmestynyt suomeksi. Talven omaelämäkerta *Kolme kotimaata* sen sijaan saatiin myös suomalaisten lukijoiden ulottuville vuonna 2004, vaikkakin huomattavasti lyhyempänä kuin viroksi kirjoitetut alkuperäiset kolme osaa.

Kansatieteen oppiaine on myöntänyt vuodesta 2010 alkaen Ilmar Talve –palkinnon oppiaineessa tehdylle opinnäytteelle (proseminarityö, pro gradu- tai lisensiaatin tutkielma tai väitöskirja), joka on innovatiivinen, esittelee etnologisen kentän laaja-alaisuutta ja/tai tuo jotain merkittävää uutta tieteen kentälle. Tämän vuoden palkinnon saaja julkaistiin iltapäivän loppupuolella. Palkinto myönnettiin Lauri Katiskoskelle hänen pro gradu –tutkielmastaan ”*No onhan naantalilainenki ny sentään parempi olla ku turkulaine!*” Naantalien saaristokaupun-

Vas. lehtori Timo J. Virtanen ja pro gradu -tutkielmastaan palkittu Lauri Katiskoski. Taustalla tutkija Eero Sappinen. Kuvat: Turun yliopiston kansatieteen oppiaine. Kuvaaja: Jussi Lehtonen.

gin kuntaliitos kuntalaisen kokemana. Katiskosken tutkielman kohteena on vuonna 2009 toteutettu kuntaliitos, jonka myötä Rymättylän, Merimaskun ja Velkuan kunnat yhdistyivät Naantaliin. Katiskoski tarkastelee kuntaliitosta tavallisten kuntalaisten kokemuksen kautta. Tutkielma liittyy Koneen säätiön rahoittamaan Turun yliopiston kansatieteen oppiaineen tutkimushankkeeseen ”Etnologinen tutkimus kuntarakenteen muutoksista kuntalaisten näkökulmasta”.

Palkinnon julkistamisen jälkeen oli vuorossa kansatieteen oppiaineen uuden julkaisun esittely. Niina Koskihaaran, Maija Mäen ja Kirsi Sonckin toimittama teos esittelee oppiaineessa tehtävää nykyistä tutkimusta laajasti ja monipuolisesti. Teos antaa monta näkökulmaa nykykansatieteen eri suuntauksiin. Iltapäivä kruunattiin lopuksi kakkukahveilla.

Professori Ilmar Talve oli mukana luomassa kansatieteen oppiainetta Turun yliopistoon. Hän työskenteli koko elämänsä tarmokkaasti tutkimusta tehden, opettaen ja kehittämällä suomalaista kansatiedettä. Iso kiitos kansatieteen oppiaineen henkilökunnalle Talven elämän ja tuotannon monipuolisesta esittelystä!

Vasa 11.10.2014

Seminariet Finlandssvensk emigration till Sverige

Magnus Enlund

Ett seminarium om den finlandssvenska emigrationen till Sverige ordnades i Vasa landskapsbibliotek den 11 oktober 2014. Seminariet var indelat i tre sessioner. Föreläsare under den första sessionen var minister Ole Norrback, professor Fjalar Finnäs, doktorand Kaisa Kepsu och docent Eric De Geer. Universitetslektor Ann-Catrin Östman var kommentator.

Vid den första sessionen låg fokus på kvantitativa perspektiv. Minister Ole Norrback konstaterade att människan flyttat i alla tider, och poängterade hur viktig emigrationen varit för den finlandssvenska befolkningen. Dr. Fjalar Finnäs tog i sin föreläsning bland annat fram de problem som forskaren möter gällande källtillförlitligheten i forskningen kring emigration överlag. Dr. Kaisa Kepsu föreläste om finlandssvenska migrationsströmmar och lyfte fram den finlandssvenska emigrationen till Sverige ur ett geografiskt perspektiv, där begreppet identitet var ett viktigt tema. Docent Eric De Geer lyfte fram nya rön om var finlandssvenska emigranter placerade sig i Sverige. Som källa har De Geer använt sig av register från föreningen FRIS, Finlandssvenskarnas Riksförbund i Sverige. Kommentator Ann-Catrin Östman fråga-

de bland annat föreläsarna om kvinnornas roll i emigrationen till Sverige.

Vid den andra sessionen belystes den finlandssvenska emigrationen ur ett historiskt perspektiv. Docent Markku Mattila föreläste om emigrationen till Norrland under andra hälften av 1800-talet. Flyttningsrörelsen från olika kommuner i Svenska Österbotten till Norrland var ytterst betydande, men avtog kraftigt i slutet av 1800-talet i och med den begynnande amerikaemigrationen. Sågverksindustrin som blomstrade framför allt i Sundsvall under nämnda tidsperiod, utgjorde en viktig faktor bakom den österbottniska invandringen till Norrland. Doktoranden och projektledaren vid Centret för Svenskfinland Magnus Enlund föreläste om den efterkrigstida emigrationen till Sverige, som är en del av hans avhandling. Enlund konstaterade att de emigranter som flyttade till Sverige under 1950-talet möttes av en mängd fördomar, men att läget förbättrades under de följande decennierna. Kommentatorn i denna session, professor Henrik Meinander ställde frågor angående klasskillnader i den rikssvenska industrin samt om hur det finlandssvenska emigrationsmönstret skiljde sig från den finskspråkiga mönstret.

Den sista sessionen inleddes av ordföranden i FRIS, lektor Barbro Allardt Ljunggren. Temat här var finlandssvenskarnas situation i Sverige idag. FRIS strävar till att ge finlandssvenskarna minoritetsstatus i Sverige. Sociologen Kjell Herberts avslutade dagens schema med sin föreläsning om Sverige i finlandssvenskarnas vardag. Herberts kunde konstatera att finlandssvenskarna följer mycket aktivt med massmedierna i Sverige, speciellt i Svenska Österbotten. Kommentatorn, professor Jarmo Lainio, frågade huruvida FRIS kan ses som representativ för finlandssvenskarnas situation i Sverige överlag. Seminariet besöktes som mest av ca 40 åhörare.

Migrationsinstitutets äldre forskare Krister Björklund till höger presenterar institutets utställning om Finlandssvensk emigration till Sverige.